

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/139/2023
Identifikačné číslo spisu:	3114208010
Dátum vydania rozhodnutia:	20.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3114208010.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. U., narodeného XX. R. XXXX, Z. Z., X. U. XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Dolný Kubín, Aleja Slobody 1890/50, proti žalovanému Urbárska spoločnosť, pozemkové spoločenstvo Trenčianska Turná, Trenčianska Turná 373, IČO 42 283 914, zastúpenému advokátskou kanceláriou LAW FIRM, s. r. o., Bratislava, Špitálska 10, IČO 36 867 209, o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 18C/72/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 20. apríla 2023 sp. zn. 6Co/42/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 20. apríla 2023 sp. zn. 6Co/42/2022 zrušuje a vec vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinstančný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 15. mája 2019 č. k. 18C/72/2014 - 324 I. určil, že uznesenie zhromaždenia Urbárskej spoločnosti, pozemkového spoločenstva Trenčianska Turná, konaného 12. januára 2014, je vo výroku uvedených bodoch 4., 5., 6., 7., 8., neplatné; II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol; III. žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 4 ods. 1, § 9 ods. 4, 5, § 14 ods. 4, § 15 ods. 1, 2 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách účinného v čase konania zhromaždenia (ďalej len „zákon č. 97/2013 Z. z.“) uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia neplatnosti celého uznesenia prijatého na zhromaždení vlastníkov spoločnej nehnuteľnosti 12. januára 2014 pozostávajúceho z viacerých čiastkových a samostatných rozhodnutí s tým, že súd prvej inštancie v každom bode uznesenia skúmal splnenie podmienok pre určenie neplatnosti toho ktorého bodu, pričom konštatoval, že neplatnosti rozhodnutia zhromaždenia sa môže domáhať len prehlasovaný člen spoločenstva. Vo svojom vyhovujúcom výroku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca bol jednak aktívne vecne legitimovaný na podanie takejto žaloby ako prehlasovaný člen spoločenstva a jednak uvedené uznesenia neboli prijaté zákonom stanovenou väčšinou hlasov členov spoločenstva a zákonom stanoveným spôsobom. Podľa názoru súdu prvej inštancie, ohľadne 4. bodu dotknutého uznesenia, ktorým sa ruší pôvodné pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity, na zrušenie spoločenstva nestačí, aby hlasovala nadpolovičná väčšina všetkých členov, pretože títo

spolu nemusia dosiahnuť nadpolovičnú väčšinu všetkých hlasov - nie každý člen má totiž rovnaký počet hlasov - počet hlasov každého člena sa odvíja od podielu tohto člena na spoločnej nehnuteľnosti. Nakoľko v spore nebolo z notárskej zápisnice preukázané, aký počet hlasov bol udelený za zrušenie pôvodného spoločenstva, súd prvej inštancie uzavrel, že uznesenie o zrušení pôvodného spoločenstva nebolo prijaté zákonom stanovenou väčšinou hlasov a z toho dôvodu je neplatné. Ako ďalej súd prvej inštancie ohľadne bodu 5. uznesenia týkajúceho sa rozhodnutia o založení spoločenstva a schválení zmluvy o pozemkovom spoločenstve a stanov uviedol, v spore bolo preukázané, že zmluva o pozemkovom spoločenstve, ktorá bola predmetom schvaľovania, sa dotýka v nej uvedených nehnuteľností s cieľom ich spoločného obhospodarovania (§ 2 ods. 1 písm. d) zákona č. 97/2013 Z. z.) a užívania, preto na založenie spoločenstva podľa § 4 ods. 1 zákona č. 97/2013 Z. z. sa vyžaduje súhlas všetkých vlastníkov, ktorý však, podľa názoru súdu prvej inštancie, udelený nebol. Ohľadne 11. bodu uznesenia, ktorým sa hlasovalo o založení spoločenstva, súd prvej inštancie uviedol, že dané uznesenie síce bolo schválené jednoznačnou väčšinou prítomných podielnikov, avšak mal za to, že súhlas všetkých vlastníkov udelený nebol, pretože nebolo zrejmé, koľko členov zhromaždenia sa na hlasovaní zúčastnilo, koľkí hlasovali za, koľkí proti, príp. či sa niekto zdržal hlasovania, preto konštatoval jeho neplatnosť, keďže nebolo prijaté zákonom predpísaným spôsobom. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že súčasťou tohto bodu bolo aj rozhodnutie o schválení zmluvy o spoločenstve a stanov, pričom zmluva o spoločenstve ako aj stanov sa schvaľujú nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých členov. V danom prípade sa jedná o spoločnú nehnuteľnosť, ktorá je zapísaná na viacerých LV a na každom LV je podiel členov spoločenstva iný, preto súd prvej inštancie poukázal na § 15 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z. a uviedol, že nebolo možné určiť pomer účasti členov spoločenstva na výkone práv a povinností a zároveň absentovala dohoda, prípadne rozhodnutie zhromaždenia na určení tohto pomeru, pričom, ak bol žalovaným určený pre každého vlastníka 1 hlas na každých 1 000 m², takéto rozhodnutie súd považoval za svojvoľné, nemajúce oporu v zákone, v dohode, či v rozhodnutí zhromaždenia a preto uvedeným postupom žalovaný zasiahol nežiaducim spôsobom do práv tých členov spoločenstva, ktorých výmera nehnuteľnosti je menšia ako 1 000 m² a svojvoľne ich vylúčil z hlasovania tým, že im nepriznal žiaden hlas. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie bol toho názoru, že rozhodnutie o schválení zmluvy a stanov nebolo prijaté zákonom stanoveným spôsobom a z toho dôvodu je neplatné a rovnako tieto dôvody platia aj pre voľbu členov orgánov spoločenstva, keď ani v tomto prípade nie je možné určiť, či sa hlasovania zúčastnil potrebný počet hlasov a či rozhodnutie bolo potrebným počtom hlasov odsúhlasené. Súd prvej inštancie ohľadne 8. bodu uznesenia konštatoval, že ani toto nebolo prijaté zákonom stanoveným spôsobom, nakoľko toto odsúhlasila v 11. bode notárskej zápisnice jednoznačná väčšina prítomných, pričom vôbec nie je zrejmé, aký počet táto väčšina predstavuje, aký počet hlasov bol za prijatie rozhodnutia v 8. bode, aký počet bol proti. Svoj zamietajúci výrok založil súd prvej inštancie na tom právnom názore, že pri voľbe členov mandátovej, návrhovej, volebnej komisie, overovateľov zápisnice a zapisovateľa nebol žiadny člen proti, t. j. nikto nebol prehlasovaný, teda ani žalobca, a preto žalobca na vyslovenie neplatnosti v tejto časti uznesenia nie je aktívne vecne legitimovaný. Ohľadne 1. a 3. bodu uznesenia, ktorým bol schválený program a zhromaždenie zobralo na vedomie správu o stave a hospodárení spoločenstva, súd prvej inštancie konštatoval, že tieto rozhodnutia nemajú vplyv na práva členov spoločenstva, a preto nevznikla potreba určenia neplatnosti týchto rozhodnutí. Záverom súd prvej inštancie s poukazom na uvedené určil body 4., 5., 6., 7., 8. uznesenia za neplatné a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie sporových strán rozsudkom z 31. októbra 2019 sp. zn. 3Co/401/2018 (I.) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokovej zamietajúcej časti II. podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil; (II.) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokovej vyhovujúcej časti I. zmenil tak, že žalobu o určenie neplatnosti uznesenia zhromaždenia Urbárskej spoločnosti, pozemkového spoločenstva Trenčianska Turná, konaného 12. januára 2014 v bodoch 4, 5., 6., 7. a 8. zamietal; (III.) žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 31 ods. 1, 5, 6, 9, 10, § 15 ods. 1, 2 zákona č. 97/2013 Z. z. uviedol, že prechodnými ustanoveniami je stanovená povinnosť spoločenstvu bez právnej subjektivity založenému podľa doterajších predpisov podať návrh na registráciu spoločenstva v registri pozemkových spoločenstiev, t. j. transformovať

(zmeniť) sa na spoločenstvo s právnou subjektivitou podľa tohto zákona. Preto odvolací konštatoval, že v danom prípade nešlo o zrušenie pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity (6. a 7. bod uznesenia), ale len o jeho premenu na pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou, čo mal odvolací súd preukázané nielen z 5. bodu uznesenia zhromaždenia, ale aj z potvrdenia Okresného úradu Trenčín, Pozemkový a Lesný odbor zo 7. februára 2014, ktorý zapísal žalovaného do registra pozemkových spoločenstiev ako pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou. Ohľadne bodov uznesenia prijatého na tomto zhromaždení, a to schválenie programu zhromaždenia, voľbu mandátovej komisie, návrhovej komisie, volebnej komisie, zapisovateľa a overovateľov zápisnice bol odvolací súd toho názoru, aj keď žalobca voči týmto bodom uznesenia vzniesol námietky, pri následnom hlasovaní o týchto bodoch uznesenia však nikto nebol proti, preto žalobca nie je aktívne legitimovaný na podanie žaloby o neplatnosť uznesenia v uvedených bodoch, nakoľko nebol prehlasovaný. Zároveň bol odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie, toho názoru, že daným rozhodnutím nijakým spôsobom nebol žalobca ukrátený na svojich právach člena spoločenstva, nakoľko sa nejednalo o také rozhodnutie, ktoré by malo zásadný vplyv na jeho práva. Pokiaľ ide o správu o stave a hospodárení spoločenstva, ktorá bola zhromaždením vzatá na vedomie, odvolací súd uviedol, že zákon č. 97/2013 Z. z. neuvádza, že je potrebné o nej hlasovať, preto nevzhladol tiež potrebu o tomto bode hlasovať členmi spoločenstva a tak ani nemožno hovoriť o prehlasovaní člena spoločenstva. Ohľadne ostatých rozhodnutí zhromaždenia - zrušenie pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity, založenie pozemkového spoločenstva s právnou subjektivitou, schválenie zmluvy o pozemkovom spoločenstve a Stanov Urbárskej spoločnosti, Pozemkového spoločenstva Trenčianska Turná, zvolenie výboru spoločenstva, zvolenie dozornej rady a uloženie výboru povinnosť registrovať pozemkové spoločenstvo, skontrolovať stav majetku, založiť finančný a hospodársky plán pozemkového spoločenstva do marca 2014 a vyrovnať záväzky voči podielnikom za roky 2005 až 2013, na rozdiel od súdu prvej inštancie, odvolací súd bol toho názoru, že tieto rozhodnutia boli riadne schválené zhromaždením v súlade so zákonom o pozemkových spoločenstvách, pretože vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že uvedené rozhodnutia boli prijaté nadpolovičnou väčšinou členov spoločenstva a odvolací súd bol toho názoru, že na prijatie týchto rozhodnutí postačovala nadpolovičná väčšina hlasov všetkých členov spoločenstva. Za nesprávne považoval odvolací súd tvrdenie súdu prvej inštancie, že na založenie spoločenstva a schválenie zmluvy o pozemkovom spoločenstve a stanov bol potrebný súhlas všetkých vlastníkov spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti podľa § 2 ods. 1 písm. d/ zákona č. 97/2013 Z. z. a v prvom rade zdôraznil, že v danom prípade sa nejedná o spoločne obhospodarovanú nehnuteľnosť, ale o spoločnú nehnuteľnosť v zmysle § 2 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona, čo vyplýva z listov vlastníctva a v danom prípade sa nejednalo o založenie spoločenstva v zmysle § 4 ods. 1 citovaného zákona, ale o transformáciu spoločenstva podľa § 31 zákona č. 97/2013 Z. z., na schválenie ktorej bola potrebná nadpolovičná väčšina členov spoločenstva. Záverom odvolací súd uviedol, pokiaľ ide o určenie hlasov, ktoré boli stanovené ako jeden hlas na 1 000 m² nehnuteľnosti, takýto počet bol podľa vyjadrenia žalovaného stanovený už v minulosti počas existencie pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity, a preto nepovažoval takýto výpočet za nesprávny a v rozpore so zákonom. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 225 ods. 1 CSP.

3. Na dovolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací uznesením z 23. marca 2022 sp. zn. 4Cdo/153/2020 rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 31. októbra 2019 sp. zn. 3Co/401/2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nakoľko odvolací súd neoboznámil strany so svojím odlišným právnym názorom, nedal im príležitosť sa k tomuto názoru vyjadriť a strany tak nevedeli, že odvolací súd bude na vec nazeráť inak a nemohli tomu prispôsobiť svoje právne a skutkové námietky.

4. Po vrátení veci najvyšším súdom Krajský súd v Trenčíne (v poradí druhým) rozsudkom z 20. apríla 2023 sp. zn. 6Co/42/2022 I. rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokovej zamietajúcej časti (výrok II.) potvrdil, II. rozsudok vo výrokovej vyhovujúcej časti (výrok I.) zmenil tak, že žalobu o určenie neplatnosti uznesenia zhromaždenia Urbárskej spoločnosti, pozemkového spoločenstva Trenčianska Turná, konaného dňa 12. januára 2014 v bodoch 4., 5., 6., 7. a 8. zamietol, III. žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania a IV. žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že

súd prvej inštancie svoj zamietajúci výrok II. založil na tom právnom názore, že pri voľbe členov mandátovej, návrhovej, volebnej komisie, overovateľov zápisnice a zapisovateľa nebol žiadny člen proti, t. j. nikto nebol prehlasovaný, teda ani žalobca a preto žalobca na vyslovenie neplatnosti v tejto časti uznesenia nie je aktívne legitimovaný. Čo sa týka bodu 1/ a bodu 3/ uznesenia, ktorým bol schválený program a zhromaždenie zobralo na vedomie správu o stave a hospodárení spoločenstva konštatoval, že tieto rozhodnutia nemajú vplyv na práva členov spoločenstva a preto nevznikla potreba určenia neplatnosti týchto rozhodnutí. Odvolací súd považoval právny záver súdu prvej inštancie vo výroku II. za správny.

4.1. Ďalej uviedol, že z notárskej zápisnice notárky Zuzany Karasovej z 12. januára 2014 č. N 14/2014, Nz 2728/2014, NCRls 2760/2014, ktorou sa osvedčil priebeh zhromaždenia Urbárskej spoločnosti, Pozemkového spoločenstva Trenčianska Turná, ako aj zo zápisnice Urbárskej spoločnosti, Pozemkového spoločenstva Trenčianska Turná z 12. januára 2014 vyplývalo, že z celkového počtu spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti 309, bolo na zhromaždení prítomných 169 členov, čo predstavovalo 54,69 % z celkového počtu spoluvlastníkov, čo predstavovalo majetkový podiel 857636/1420000, t. j. 60,40 % celkového majetku, čo predstavovalo 844 hlasov z celkového počtu hlasov 1300. Za body uznesenia prijatého na tomto zhromaždení a to schválenie programu zhromaždenia, voľbu mandátovej komisie, návrhovej komisie, volebnej komisie, zapisovateľa a overovateľov zápisnice, hlasovalo 169 prítomných členov spoločenstva, nikto nehlasoval proti. K tvrdeniu žalobcu, že voči týmto bodom uznesenia vzniesol námietky, odvolací súd uviedol, že pri následnom hlasovaní o týchto bodoch uznesenia nikto nebol proti, z čoho je potrebné vyvodiť, že nikto z prítomných členov v tejto konkrétnej otázke nevyužil svoje hlasovacie právo hlasovať proti a to včítane žalobcu a z uvedeného dôvodu žalobca nie je aktívne legitimovaný na podanie žaloby o neplatnosť uznesenia v uvedených bodoch, nakoľko nebol prehlasovaný tak, ako to vyžaduje § 15 ods. 2 zákona o pozemkových spoločenstvách. Odvolací súd súhlasil so súdom prvej inštancie, že daným rozhodnutím nijakým spôsobom nebol žalobca ukrátený na svojich právach člena spoločenstva, nakoľko sa nejednalo o také rozhodnutie, ktoré by malo zásadný vplyv na jeho práva. Pokiaľ ide o správu o stave a hospodárení spoločenstva, ktorá bola zhromaždením vzatá na vedomie, odvolací súd konštatoval, že v zákonom ustanovení § 14 ods. 4 písm. a) až j) citovaného zákona sa neuvádza, že je potrebné o nej hlasovať a tak ani nemožno hovoriť o prehlasovaní člena spoločenstva.

4.2. Pokiaľ ide o ostatné rozhodnutia zhromaždenia - zrušenie pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity, založenie pozemkového spoločenstva s právnou subjektivitou, schválenie zmluvy o pozemkovom spoločenstve a Stanov Urbárskej spoločnosti, Pozemkového spoločenstva Trenčianska Turná, zvolenie výboru spoločenstva, zvolenie dozornej rady a uloženie výboru povinnosť registrovať pozemkové spoločenstvo, skontrolovať stav majetku, založiť finančný a hospodársky plán pozemkového spoločenstva do marca 2014 a vyrovnáť záväzky voči podielnikom za roky 2005 až 2013, na rozdiel od súdu prvej inštancie, odvolací súd bol názoru, že tieto rozhodnutia boli riadne schválené zhromaždením v súlade so zákonom o pozemkových spoločenstvách, keď na zhromaždení spoločenstva podľa notárskej zápisnice bola prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov spoločenstva a nadpolovičná väčšina všetkých hlasov. Uvedené rozhodnutia boli takto prijaté nadpolovičnou väčšinou členov spoločenstva a odvolací súd zdieľa názor, že na prijatie týchto rozhodnutí postačovala nadpolovičná väčšina hlasov všetkých členov spoločenstva. Za nesprávne považoval tvrdenie súdu prvej inštancie, že na založenie spoločenstva a schválenie zmluvy o pozemkovom spoločenstve a stanov bol potrebný súhlas všetkých vlastníkov spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti podľa § 2 ods. 1 písm. d) zákona o pozemkových spoločenstvách. V prvom rade odvolací súd zdôraznil, že v danom prípade sa nejedná o spoločne obhospodarovanú nehnuteľnosť, ale o spoločnú nehnuteľnosť v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) citovaného zákona, čo vyplýva z listov vlastníctva a v danom prípade sa nejednalo o založenie spoločenstva v zmysle § 4 ods. 1 citovaného zákona, ale o transformáciu spoločenstva podľa § 31 zákona o pozemkovom spoločenstve, na schválenie ktorej bola potrebná nadpolovičná väčšina členov spoločenstva. Pokiaľ ide o určenie hlasov, ktoré boli stanovené ako jeden hlas na 1000 m² nehnuteľnosti, takýto počet bol podľa vyjadrenia žalovaného stanovený už v minulosti počas existencie pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity. Preto odvolací súd nepovažuje takýto výpočet za nesprávny, v rozpore so zákonom. O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania odvolací súd

rozhodol podľa § 396 ods. 2, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. O trovách dovolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1, 3 a § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie; jeho kľúčová námietka atakovala nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 420 písm. f) CSP) ako aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP). Upriamil pozornosť na skutočnosť, že z obsahu notárskej zápisnice notárky Zuzany Karasovej N 14/2014, Nz 2728/2014, NCRls 2760/2014 z 12. januára 2014 je zrejmé, že žalobca vzniesol voči programu zhromaždenia námietky, ktoré sú uvedené v bodoch 1. až 3., nesúhlasil s konaním valného zhromaždenia ako celku, namietal zákonnosť zvolania schôdze, žiadal aby bol ustanovený likvidátor majetku urbárskej spoločnosti a žiadal o okamžité ukončenie schôdze, z dôvodu, že pokiaľ nebude vyriešená otázka právnej subjektivity zaniknutej spoločnosti je konanie schôdze bezpredmetné. Mal za zrejmé, že aj v tejto časti bol žalobca ako člen spoločenstva proti, t. z. bol prehlasovaný a preto žalobca je aj v tejto časti uznesenia (bod 2. uznesenia) aktívne vecne legitimovaný. Bol názoru, že čo sa týka samotného bodu 3. programu schôdze v znení „berie na vedomie správu o stave a hospodárení USPS prednesenú predsedom výboru s pripomienkami“ o takomto programe schôdze nebolo možné v zmysle zákona rozhodnúť a to preto, lebo správu o stave a hospodárení USPS je možné alebo schváliť alebo neschváliť, resp. zobrať na vedomie, ale nie podmienene, keď z obsahu notárskej zápisnice nie je zrejmé, aké pripomienky mali byť schválené a ktoré nie. Namietal, že pozemky, o ktorých sa malo hlasovať na predmetnej schôdzi nemali charakter spoločnej nehnuteľnosti a na predmetnej schôdzi sa nemalo rozhodovať len o „transformácii“ starého spoločenstva bez právnej subjektivity na spoločenstvo s právnou subjektivitou v zmysle zákona č. 97/2013 Z. z., pretože staré spoločenstvo bez právnej subjektivity nemalo písomné vyhlásenie spoločníkov o združení sa podľa § 10 ods.1 zákona 181/1995 Z. z. a staré spoločenstvo nespĺnilo ustanovenie § 31 ods.4 zákona 181/1995 Z. z.. Konštatoval, že pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity malo byť v zmysle zákona č. 181/1995 Z. z. zrušené pre nespĺnenie zákonných podmienok (§ 31 ods. 4 zákona č. 181/1995 Z. z.). Poukázal na to, že pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity nikdy nemalo oprávnenie hospodáriť na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX X.M. V., LV č. XXXX k. ú. Z. Z., LV č. XXXX k. ú. Z. Z., nemalo uzatvorené žiadne nájomné zmluvy s jednotlivými spoluvlastníkmi týchto pozemkov, neexistovala žiadna zlučovacia zmluva a o tom, že pozemky zapísané na LV č. XXX X. V., LV č. XXXX k. ú. Z. Z., LV č. XXXX k. ú. Z. Z. budú zahrnuté do zmluvy o spoločenstve, bolo rozhodnuté na napadnutej schôdzi, pričom o ich zahrnutí do zmluvy o spoločenstve svojvoľne rozhodol nejaký prípravný výbor, ktorý nikde v notárskej zápisnici (ani inde) nie je definovaný. Bol názoru, že nie je možné zlúčiť jedného vlastníka na LV č. XXX k. ú. F. s inými vlastníkmi nehnuteľností, ktorí sú zapísaní na LV č. XXX X. V., LV č. XXXX k. ú. Z. Z., LV č. XXXX k. ú. Z. Z. takým spôsobom, aby takýmto spôsobom vznikla spoločná nehnuteľnosť. Pokiaľ by jednotliví spoluvlastníci mali úmysel spoločne hospodáriť na týchto nehnuteľnostiach takým spôsobom, že založia pozemkové spoločenstvo, tak takéto pozemkové spoločenstvo by mohlo vzniknúť len za účelom založenia spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti. To isté platí aj v prípade, ak by sa „zlučovali“ dve spoločné nehnuteľnosti. Aj v takom prípade by mohlo vzniknúť len spoločenstvo za účelom založenia spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti. Uviedol, že v posudzovanom prípade, nejde o spoločnú nehnuteľnosť v zmysle zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách, nanajvýš by mohlo ísť o spoločne obhospodarovanú nehnuteľnosť, k čomu ale neboli splnené zákonom stanovené podmienky, čo preukazuje neplatnosť napadnutých uznesení. Ďalej uviedol, že na valnom zhromaždení malo byť rozhodované nie o zmluve o spoločenstve, ale o zmluve o spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti, ku ktorej musia pristupovať jednotliví vlastníci osobitne pri každej nehnuteľnosti a hlasovať na základe veľkosti hlasov na každej parcele a podľa vtedy platného zákona bol potrebný súhlas všetkých vlastníkov. V uvedenom prípade ale k takémuto hlasovaniu nikdy nedošlo a odvolací súd túto skutočnosť absolútne odignoroval. Odvolací súd síce považoval za nesprávne tvrdenie súdu prvej inštancie, že na založenie spoločenstva a schválenie zmluvy o pozemkovom spoločenstve a stanov, bol potrebný súhlas všetkých vlastníkov spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti podľa § 2 ods. 1 písm. d) zákona o pozemkových spoločenstvách, zdôraznil, že sa nejedná o spoločne obhospodarovanú nehnuteľnosť v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) cit. zákona, čo vyplýva z listov vlastníctva a preto sa jedná o transformáciu spoločenstva podľa § 31 zák. o pozemkovom spoločenstve. Žalobca namietal skutočnosť, že by hlasovanie prebehlo v súlade so zákonom, pretože došlo k diskriminácii

vlastníkov spoločnej nehnuteľnosti, ktorí mali podiel pod 1000 m². Z notárskej zápisnice nevyplýva, že by bol takýto spôsob určenia hlasov schválený a preto došlo k svojvoľnému skresleniu výsledku hlasovania, v ktorom mohli hlasovať prioritne len vlastníci podielu k nehnuteľnosti väčšieho ako je 1000 m². Za otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená považoval otázku „každý spoluvlastník vrátane minoritných spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti má právo na hlasovanie pri vydávaní rozhodnutí zhromaždenia pozemkového spoločenstva, pretože súčet minoritných hlasov spoluvlastníkov, ktorí majú každý menej ako 1000 m², môže mať vplyv na výsledku hlasovania. Určenie hlasov stanovením, že jeden hlas môže byť len nad 1000 m², je v rozpore so zákonnosťou a s princípom spravodlivosti, pretože týmto spôsobom sú ukrátené práva na hlasovanie u spoluvlastníkov, ktorých spoluvlastníctvo predstavuje výmeru v podiele menej ako 1000 m²“. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

6. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žalobca v dovolaní ako jedinú právnu otázku vymedzil otázku spôsobu určenia počtu hlasov spoluvlastníkov a citoval ustanovenia § 15 ods. 1, § 9 ods. 4 a § 15 ods. 2 veta po bodkočiarku s tým, že z týchto ustanovení je zrejmý spôsob výpočtu hlasov jednotlivých členov spoločenstva, resp. je to priamo zákon, ktorý stanovuje počet hlasov jednotlivých členov. Bol názoru, že vyriešenie žalobcom nastolenej právnej otázky je z hľadiska rozhodnutia odvolacieho súdu bezpredmetné, nakoľko jednotlivé hlasovania boli vždy prijaté nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých (a nie iba prítomných) členov spoločenstva. Navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia a s tým spojenú jeho nepreskúmateľnosť, resp. arbitrárnosť.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah

súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. V súlade s § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Odôvodnenie rozhodnutia súdu nižšej inštancie musí byť zároveň dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v opravnom konaní. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

16. Dovolací súd v tejto súvislosti osobitne zdôrazňuje, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (§ 387 ods. 3 CSP). Nerešpektovanie tohto kogentného ustanovenia zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania (porov. sp. zn. 4Cdo/125/2019). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvoľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejmá z odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

17. Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, z hľadiska vyššie definovaných požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia a s tým súvisiace právo na spravodlivý proces, nemôže v kontexte celého súdneho konania obstáť.

18. V posudzovanej veci predmet sporu spočíval v posúdení ne/platnosti uznesenia Válného zhromaždenia Urbárskej spoločnosti, pozemkového spoločenstva Trenčianska Turná, konaného 12. januára 2014 a určenia spôsobu výpočtu hlasov jednotlivých členov.

18.1. Súd prvej inštancie k otázke určenia spôsobu výpočtu hlasov jednotlivých členov dospel k záveru, že „bolo preto potrebné určiť či už dohodou alebo rozhodnutím zhromaždenia pomer členov spoločenstva, akým sa budú podieľať na výkone práv a povinností. Takáto dohoda, príp. rozhodnutie zhromaždenia však absentuje, čo v konaní nebolo sporné. Pokiaľ sa žalovaný bránil tým, že určil pre každého vlastníka 1 hlas na každých 1000 m², takéto rozhodnutie súd považuje za svojvoľné, nemajúce oporu v zákone, v dohode, či v rozhodnutí zhromaždenia. Uvedeným postupom totiž žalovaný zasiahol nežiaducim spôsobom do práv tých členov spoločenstva, ktorých výmera nehnuteľnosti je menšia ako 1000 m² a svojvoľne ich vylúčil z hlasovania tým, že im nepriznal žiaden hlas. Pre úplnosť súd dodáva, že žalovaný nepostupoval ani v súlade so stanovami pôvodného pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity, nakoľko podľa týchto stanov by každému vlastníkovi na podiel 10 primáležal 1 hlas. Za takto zisteného stavu potom počet hlasov nezodpovedá skutočnosti, v dôsledku čoho nie je možné určiť, či hlasovania sa zúčastnila skutočná nadpolovičná väčšina všetkých hlasov a či predmetné rozhodnutie bolo touto aj prijaté“. Žalobca v podanom odvolaní namietal zmatečnosť výroku II. a III. napadnutého rozsudku s odôvodnením, že pokiaľ súd prvej inštancie ustálil, že na schôdzi konanej 12. januára 2014 sa nezúčastnil dostatočný počet podielnikov (resp. hlasov) a z toho vyvodil neplatnosť uznesení prijatých na členskej schôdzi v bodoch 4. - 8. je zrejmé, že rovnaká vada sa vzťahuje aj na rozhodnutia prijaté pod bodom 1/ až 3/. Odvolací súd v tejto súvislosti v bode 32 odôvodnenia stroho uviedol, že „Pokiaľ ide o určenie hlasov, ktoré boli stanovené ako jeden hlas na 1000 m² nehnuteľnosti, takýto počet bol podľa vyjadrenia žalovaného stanovený už v minulosti počas existencie pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity. Preto odvolací súd nepovažuje takýto výpočet za nesprávny, v rozpore so zákonom“.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd vyhodnotil ako dôvodnú tú časť oponentúry žalobcu, podľa ktorej odvolací súd dostatočne nezodôvodnil, na základe čoho, resp. na základe uplatnenia akých výkladových metód dospel k záveru, že pri určovaní hlasov, ktoré boli stanovené ako jeden hlas na 1000 m² nehnuteľnosti je takýto výpočet správny.

20. Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že súd prvej inštancie v tejto otázke dospel k odlišnému právnomu záveru ako odvolací súd, ktorý rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcich častiach zmenil a žalobu ako celok zamietol a preto bolo povinnosťou odvolacieho súdu dôsledne sa zaoberať touto odvolacou argumentáciou žalobcu. Pokiaľ odvolací súd bez podrobnejšieho odôvodnenia konštatoval, že pri určovaní hlasov, ktoré boli stanovené ako jeden hlas na 1000 m² nehnuteľnosti je takýto výpočet správny, tak možno spoľahlivo uzavrieť, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nie je vyčerpávacím spôsobom odôvodnený. Dovolateľ súčasne nedostal dostatočnú odpoveď na (pre neho) významný odvolací argument, spočívajúci v poukaze na neplatnosť hlasovania z dôvodu vylúčenia menšinových spoluvlastníkov pri hlasovaní, ktorú otázku súd prvej inštancie posúdil odlišne. Túto argumentáciu je súčasne potrebné považovať za podstatné tvrdenie v zmysle § 387 ods. 3 CSP, nakoľko išlo o námietku, ktorá je relevantná, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jej preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) mohla priniesť priaznivejšie rozhodnutie pre odvolateľa. Absencia vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami odvolateľa v (dokonca aj skrátenom, pozn. dovolacieho súdu) odôvodnení odvolacieho súdu je takým nedostatkom rozhodnutia, ktorého intenzita sama osebe zakladá porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie (III. ÚS 314/2018, ZNaU 47/2018).

21. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto rozhodnutie súdu odníma strane sporu možnosť

uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces [čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP], pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

22. Po relevantnom vyhodnotení právne významných otázok ohľadom dodržania povinnosti riadne odôvodniť rozhodnutie (ktoré má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese) dovolací súd uzatvára, že uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu majú v danom prípade za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené súdu v ustanovení § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP na riadne odôvodnenie rozsudku. Z tohto dôvodu je dovolanie žalobcu procesne prípustné podľa § 420 písm. f) CSP a dovolateľ v ňom dôvodne namieta ním uvádzanú procesnú vadu zmätočnosti, pretože mu týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Vzhľadom na zistenie, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

24. Ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti znemožňujúcej strane realizáciu jej procesných oprávnení, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (2Cdo/5/2018, 3Cdo/146/2018, 4Cdo/69/2021, 8Cdo/70/2017). Dovolací súd preto ani v tomto prípade neposudzoval dovolanie z hľadiska ďalších vyslovených námietok a opodstatnenosti argumentácie v spojitosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

25. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a dovolací súd sú viazaní právnym názorom odvolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.